

Tantárgy neve/kódja:	Művészetelmélet és a művészettörténet tudománytörténete / BTM-DK-002
Tárgyfelelős:	Doktori programvezető
Tantárgy oktatója:	Dr. Bizzer István PhD
Kreditszám:	10
Óratípus:	Előadás
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A Művészetelmélet és a művészettörténet tudománytörténete tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a művészettörténet-írás kialakulásával, módszertani fejlődésével és a művészetről alkotott elméleti koncepciók változásainak történetével az újkortól napjainkig.
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	<p>1. A művészettörténet-írás alapmodelljei Újkori alapok (Az ókori fejlődés-elméleti modell változatai): - Vasari életrajzi modellje - Winckelmann stílustörténeti modellje</p> <p>2. A bécsi iskola: Riegl (művészeti akarat – Kunstwollen), Dvořák, Tolnay (a szellemtörténeti megközelítés)</p> <p>3. Formai elemzés módszertana Formalizmus: Wölfflin stíluselemző fogalompárjai Bahr stílustörténete Greenberg kritikai munkássága Kubler</p> <p>4. Tartalmi elemzési modellek Ikonográfia és Ikonológia: Erwin Panofsky háromlépcsős értelmezési modellje. Aby Warburg (emlékezetkutatás, Mnemosyne-atlasz)</p> <p>5. Modern és posztmodern paradigmák különbségei - Strukturális és szemiotikai megközelítés: A műalkotás mint jelrendszer (pl. Roland Barthes, Umberto Eco). - Szociológiai művészettörténet: Arnold Hauser marxista modellje. - Pszichoanalitikus értelmezések: Freud és Lacan hatása a művészetértelmezésre.</p> <p>6. A „képi fordulat” (Pictorial/Visual Turn) - A vizuális kultúra elemzése: W.J.T. Mitchell, Böhm - Antropológiai megközelítés: Hans Belting - a kép-test-médium hármása. - Fenomenológia és affektus-elmélet: Merleau-Ponty és a nézői tapasztalat testi aspektusai. - Kritikai elméletek és dekonstrukció Feminista és posztkoloniális művészettörténet: A male gaze-kánon kritikája, valamint a periféria és a másik megképzésének kérdései. -A művészet vége-tézis: Hegel, Danto, Belting elméletei.</p> <p>7. A poszt-posztmodern kora - Metamodernizmus - Performatizmus</p>

Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	<ul style="list-style-type: none"> - Nemzetközi digitális adatbázisok (pl. JSTOR, Getty Research Portal) és vizuális archívumok haladó szintű használata - A művészettörténeti szakkifejezések pontos használata - A műtárgy-leíró módszertan szakszerű alkalmazása. A tárgyi és formai adottságok rögzítésének gyakorlata. - : Műalkotások összehasonlító elemzése a tanult tudományos paradigmák szempontrendszerére alapján 	
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	<ul style="list-style-type: none"> - Belting, Hans - Dilly, Heinrich - Kemp, Wolfgang - Sauerländer, Willibald - Warnke, Martin - Rényi, András (szerk.) <i>Művészettörténet. Bevezetés.</i> https://arthist.elte.hu/TAMOP_412/1_1_einfuehrung.html#idp1078568 - Hans Belting: A művészettörténet vége. Atlantisz, Budapest, 2007, ISBN 9789639165854 - Bardoly István - Markója Csilla (szerk.), „Emberek és nem frakkok”. A magyar művészettörténet-írás nagy alakjai. 1-6. kötet Meridián-2000, Budapest, 2011 ISBN 963-87308-0-3 	
A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	<ul style="list-style-type: none"> - Erwin Panofsky, <i>Ikonográfia és ikonológia: bevezetés a reneszánsz művészet tanulmányozásába.</i> in: A jelentés a vizuális művészetekben, ELTE BTK Művészettörténeti Intézet Budapest, 2011 https://arthist.elte.hu/TAMOP_412/3_4_panofsky.pdf - Heinrich Wölfflin: Művészettörténeti alapfogalmak. A stílus fejlődésének problémája az újkori művészetben, Magyar Könyvklub, Budapest, 2001, ISBN 963-547-295-1 - Hauser Arnold: A művészettörténet filozófiája. Gondolat, Budapest, 1978, ISBN 963-280-638-7 	
Elmélet-gyakorlat aránya:	Elméleti óra óraszám:	Gyakorlati óra óraszám:
Az alkalmazott oktatási módszerek:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az elméleti oktatás előadás jellegű, amely a történeti és elméleti kérdéseket szisztematikusan mutatja be. 2. A gyakorlati oktatás interaktív és forrásközpontú, amelynek célja az önálló kutatói habitus és kritikai attitűd kialakítása. A hallgatók egy-egy elméleti alapszöveg közös, kritikai elemzésében vesznek részt. 3. A doktoranduszok saját kutatási területüket vetik össze a tudománytörténeti módszertanokkal, majd ezt prezentálják társaiknak. 	
Az értékelés módja:	<p>Az elméleti óra értékelése vizsga jellegű. A gyakorlat egy az órai diskurzust felvezető, vitaindító kiselőadás és a vitában való részvétel értékelése.</p>	
Az értékelés kritériuma:	<ol style="list-style-type: none"> 1. A hallgató képes-e az alapvető művészettörténeti paradigmák, elméleti szövegek elemzésére. A szövegek közötti összefüggések felismerését és kritikai vitatását várjuk el. 2. A doktorandusz képes-e tudatosan alkalmazni a tanult tudománytörténeti módszereket a saját disszertációs témájában. Mennyire tudja megindokolni, miért az adott elméleti keretet választotta, és az hogyan segíti őt kutatási kérdéseinek megválaszolásában. 	

<p>Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.</p>	<p>1. Tudás (Szisztematikus és kritikai megértés)</p> <p>A kurzus a művészettörténet-írás korszakait és a jelenkor metodikai irányzatait részletesen tárgyalja, lehetővé téve a szakterület legmodernebb ismereteinek kritikai feldolgozását.</p> <p>Interdiszciplinaritás: Segíti az adott művészetelméleti és tudománytörténeti összefüggések felismerését, ami alapvető az MKKR 8. szintű elméleti megalapozottsághoz.</p> <p>2. Képesség (Innováció és módszertani jártasság)</p> <p>A tantárgy felkészíti a hallgatókat az önálló tudományos elemzésre és a paradigmateremtő mesterek munkásságának kritikai értékelésére.</p> <p>A doktoranduszok képessé válnak komplex elméleti kérdések megvitatására és új összefüggések feltárására a hazai és nemzetközi művészetelmélet tükrében.</p> <p>3. Attitűd (Etikai és szakmai elkötelezettség)</p> <p>A kurzus ösztönzi a történeti dokumentumok módszeres feldolgozását és azok történeti-kritikai szemléletét.</p> <p>Tudományos integritás: A tudománytörténeti kontextus ismerete biztosítja a kutatói alázatot és a korábbi eredmények tiszteletben tartását.</p> <p>4. Autonómia és felelősség</p> <p>A tantárgy keretében elsajátított elméleti háttér alapozza meg a doktorandusz azon képességét, hogy önállóan tervezze meg és vezesse le kutatási stratégiáját.</p> <p>Társadalmi és szakmai hatás: A hallgatók képessé válnak arra, hogy kutatási eredményeiket a szélesebb tudományos közösség számára is releváns módon prezentálják – beillesszék a tudományos diskurzus érvényes rendjébe.</p>
---	--